

[Udenrigsministeren.]

er — det tror jeg også det ærede medlem ved — mere kompliceret og indebærer alvorlige konsekvenser.

I den vedtagne resolution opfordres FNs medlemmer til at iværksætte en række tvangsforanstaltninger over for den sydafrikanske republik, herunder at afbryde de diplomatiske forbindelser, at spærre alle havne for skibe under sydafrikansk flag, at forbyde medlemmernes skibe at besejle sydafrikanske havne, at boykotte alle sydafrikanske varer samt at undlade at eksportere varer, herunder alle former for våben og ammunition, til Sydafrika og nægte alle sydafrikanske fartøjer landings- og passagerfaciliteter.

Disse tvangsforanstaltninger, som er omtalt i resolutionen, er af en sådan art, at de udtrykkeligt er forudset i FN-pagtens artikel 41 om ikke-militære tvangsmidler. Forudsætningerne for, at artikel 41 kan bringes i anvendelse, er fastlagt i pagtens artikel 39; her siges det, at der skal foreligge en trussel mod freden, et fredsbrud eller en angrebshandling. Det er interessant at konstatere, at plenarforsamlingens resolution ikke fastslår, at der er nogen af disse forudsætninger til stede. Situationen i Sydafrika, hvor uhyggelig og tragisk den end er, kan heller ikke siges, i sin nuværende fase i hvert fald, at udgøre nogen trussel imod den internationale fred; det vil sige, at de materielle betingelser for at iværksætte de tvangsforanstaltninger som er omtalt i resolutionen, ikke foreligger. På tilsvarende måde som de materielle betingelser ikke foreligger, foreligger de formelle betingelser heller ikke. Bestemmelserne herom findes i pagtens kapitel VII, der udelukkende tillægger sikkerhedsrådet kompetence til at træffe sådanne beslutninger. Pagtens artikel 11, stk. 2, giver vel plenarforsamlingen adgang til at drøfte alle spørgsmål, der vedrører opretholdelse af fred og sikkerhed, og også til at fremsætte forslag herom; men, hedder det udtrykkeligt i artiklen,

„ethvert sådant spørgsmål, der kræver

handling, skal henvises til sikkerhedsrådet af plenarforsamlingen, enten før eller efter at det har været drøftet.“

Når der i Sydafrikaresolutionen er tale om foranstaltninger af en art, som er forudset i artikel 41, kan der derfor ikke være begrundet tvivl om, at sikkerhedsrådet og kun sikkerhedsrådet er kompetent til at træffe bestemmelser herom. I det foreliggende tilfælde har en henvendelse til sikkerhedsrådet ikke været forsøgt.

Hele dette spørgsmål — det vil jeg gerne understrege — har været nøje overvejet både forud for og under behandlingen i FN. Vi har fra dansk side gjort en energisk indsats for at søge frem til et resolutionsforslag, der ville være acceptabelt for alle de lande, der er enige om at fordømme Sydafrikas politik. Desværre lykkedes det ikke. Jeg tror, at det ærede medlem vil være med i den almindelige enighed om, at det ikke kan være en naturlig opgave for et land som Danmark med det ansigt, vi gerne vil skabe og bevare i det internationale samfund, at vedtage eller medvirke ved resolutioner, som ikke følger FN-pagtens bestemmelser, og som derfor uundgåeligt må virke i retning af at nedbryde respekten i udlandet for den internationale retsorden, som vi under så stort besvær forsøger på at få bygget op inden for FNs pagt.

Jeg vil til sidst nævne, at på det nordiske udenrigsministermøde i Oslo i sidste uge var der da også fuld enighed om den vurdering af Sydafrikaresolutionens lovlighed, som jeg her har givet udtryk for.

Kai Moltke: Jeg takker den højtærede udenrigsminister for svaret. Jeg har ikke udtrykt mindste tvivl om, at man både fra regeringens og udenrigsministeriets side i høj grad fordømmer og misbilliger det, der foregår i Sydafrika. Men nu har vi haft denne debat siden 1946-47, og hvad det synspunkt angår, at der ikke i tilstanden findes nogen trussel mod freden, må jeg dog sige, at måske findes den ikke i dag, men når man ser på hele området dernede,